НАРОДНО СЪБРАНИЕ
Вх.№ 51-654-04-40
Дата 16 / 03 2026 г.

ЧРЕЗ
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА
НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ
Г-ЖА РАЯ НАЗАРЯН

ДО
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА КОМИСИЯТА
ПО КОНСТИТУЦИОННИ И ПРАВНИ
ВЪПРОСИ
Г-ЖА АННА АЛЕКСАНДРОВА

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ПРЕДСЕДАТЕЛ,

На основание чл. 79, ал. 1 от ПОДНС правим предложения за изменение и допълнение на приетия на първо гласуване Законопроект за прозрачност и почтеност в управлението, № **51-654-01-31**, внесен от Георги Валентинов Георгиев и група народни представители на 27.02.2026 г., приет на първо гласуване на 11.03.2026 г.

1. Заглавието на законопроекта се изменя на „Закон за прозрачност при представителство на интереси“.

2. В чл. 1 след думите „представителство на интереси“ се добавя: „пред органите на публичната власт“.

3. Член 2 се изменя така:

„Чл. 2. При отчитане на конституционното право на изразяване на мнение и на подаване на жалби и сигнали до органите на власт законът има за цел да осигури:

1. прозрачност на контактите с представителите на публична власт;

2. равноправен достъп на всички заинтересовани физически и юридически лица – представители на интереси, за изразяване на позициите им;

3. осигуряване на широка представителност при формулиране на проекти на нормативни, стратегически и други засягащи широк кръг лица актове.“.

4. В чл. 3 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1:

а) в текста преди т. 1 след думата „изменението“ се добавя „допълнението, отмяната“;

б) точка 3 се изменя така:

„3. национални стратегически и програмни документи;“;

в) точка 4 се изменя така:

„4. позиции на Република България по отношение на правнообвързващи и стратегически актове на Европейския съюз или на международни организации, в които Република България участва;“;

г) създава се т. 5:

„5. укази за обнародване или връщане за ново обсъждане на закони.“

2. В ал. 2, т. 3 след думата „интерес“ се поставя запетая и се добавя „с изключение на случаите, когато интересът му съвпада с интерес на юридическо лице, в което физическото лице участва или има управленски функции.“

5. В чл. 4 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 след думата „изменението“ се добавя „допълнението, отмяната“;

2. Алинея 3 се изменя така:

„ (3) Не могат да бъдат представители на интереси:

1. органите и лицата по чл. 5 за времето, докато изпълняват съответната длъжност, както и до една година от прекратяване на пълномощията, на служебното или на трудовото им правоотношение във връзка с изпълняваната от тях дейност;

2. служителите в администрациите на органите и лицата по чл. 5 за времето, докато изпълняват съответната длъжност, освен в случаите когато представляват регистрирани организации на работници или служители пред съответната администрация.“

3. Алинея 4 се отменя.

6. В чл. 5 се правят следните изменения и допълнения:

1. В т. 4 думите „кметовете, кметските наместници, председателите на общински съвети и общинските съветници“ се заличават.

2. Създава се нова т. 5:

„5. кметовете, председателите на общински съвети и общинските съветници;“.

3. Досегашната т. 5 става т. 6.

7. В чл. 7 се правят следните изменения и допълнения:

1. Алинея 1 се изменя така:

„(1) По силата на принципа на откритост гражданите и организациите имат право на ефективно участие и свободен достъп до информация, свързана с вземането на публичните решения по чл. 3, ал. 1.“

2. В ал. 2 след думите „заинтересованите лица до“ се добавя „проектите на“, а думите след „Административнопроцесуалния кодекс“ се заличават.

3. Алинея 4 се изменя така:

„(4) Редът за провеждане на лични срещи с представители на интереси се регламентира от съответната институция и се публикува на интернет страницата ѝ.“

8. В чл. 8 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 думата „предполагат“ се заменя със „се гарантират, като се осигурява“.

2. Алинея 2 се изменя така:

„(2) В случаите когато е предвидено в нормативните актове по чл. 7, ал. 2 органите и лицата по чл. 5 публикуват обобщена информация – справка за развитието на изготвените проекти и депозираните становища по тях, заедно с обосновка за неприетите предложения.“

3. В ал. 3 след думите „информация за“ се добавя „декларираните данни от“.

4. Алинея 4 се изменя така:

„(4) Справката се публикува на интернет страницата, на която е публикуван обсъжданият проект на акт, след приключване на обществената консултация и преди приемането, съответно издаването на акта.“

5. Създава се ал. 6:

„(6) Условията и редът за поддържане на календарите по ал. 5, включително изискванията относно формата на данните и автоматизирания обмен с Регистъра за прозрачност, се определят с наредбата по чл. 19, ал. 3.“

9. Член 9 се изменя така:

„Чл. 9. Като проявление на принципите на прозрачност и отчетност чрез свързаност на данни от Портала за обществени консултации, поддържан от Министерския съвет, интернет страницата на Народното събрание, на която се публикуват внесените законопроекти, и календарите по чл. 8, ал 5 се осигурява проследяване, документиране и оповестяване на основните външни интервенции от началото до края на процеса по изготвяне и приемане на актовете по чл. 3, ал. 1, предложенията по тях, докладите от обсъжданията в парламентарните комисии и стенограмите от пленарните заседания – законодателен отпечатък.“

10. В чл. 10 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 3 думите „да е прието от членовете й по съответния ред и“ се заличават.

2. В ал. 5 след думите „не се разглеждат“ се добавя „по същество, а се отбелязват като недопустими“.

11. В чл. 11 се правят следните изменения и допълнения:

1. Текстът преди т. 1 се изменя така: „Като проявление на принципите на прозрачност, добросъвестност и почтеност при изработване на проект на акт по чл. 3, ал. 1:“.

2. В т. 1 думите „и минала за период от една година“ се заменят със „за годината, предхождаща датата на първото им участие“.

3. В т. 2 думите „и минала за период от една година“ се със „за минал период по т. 1“.

12. В чл. 12 се правят следните изменения и допълнения:

1. Досегашният текст става ал. 1.

2. Създава се ал. 2:

„(2) Регистърът осъществява автоматичен обмен на данни с регистър БУЛСТАТ, търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел, единната система за гражданска регистрация и административно обслужване на населението (ЕСГРАОН) и единния регистър за чужденци по чл. 54, ал. 1 от Закона за чужденците в Република България, при спазване на принципите на оперативна съвместимост.“

13. В чл. 13 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1:

а) в текста преди т. 1 думата „ако“ се заменя с „когато е налице поне едно от следните условия“;

б) в т. 2 думата „или“ накрая се заличава.

2. В ал. 3:

а) т. 1 се изменя така:

„1. лицата, упражняващи адвокатска професия по смисъла на чл. 24, ал. 1 от Закона за адвокатурата, в рамките на упражняването на тази професия, както и Висшият адвокатски съвет при осъществяване на функциите по чл. 122, ал. 1, т. 11 от Закона за адвокатурата;“

3. Създава се нова т. 3:

„3. лицата, които участват в консултативни или представителни органи, създадени с нормативен акт, уреждащ критериите за участие – за участието си в дейността на тези органи;“

4. Досегашните точки 3-10 стават съответно 4-11.

5. Създава се т. 12:

„12. организации, субсидирани от държавния или общинския бюджет – само при контакти с органите и лицата по чл. 5, свързани с определянето, изменението или получаването на субсидия от бюджета;“

6. Досегашната т. 11 става т. 13.

14. В чл. 14 се правят следните изменения и допълнения:

1. Алинея 1 се изменя така:

„(1) За физическо лице по чл. 13, ал. 1 се вписват:

1. единен граждански номер (ЕГН), а за чужденци – личен номер на чужденец (ЛНЧ) или дата на раждане;

2. имена;

3. данни за контакт;

4. сфера на дейност/област на интерес;

5. проект на акт, по който се осъществява представителство на интереси;

6. ако се вписва едноличен търговец или предприемач – брой лица, ангажирани за осъществяване на представителство на интереси;

7. декларация дали представителството се осъществява срещу заплащане, или безплатно.“

2. Алинея 2 се изменя така:

„(2) За юридическо лице по чл. 13, ал. 1 се вписват:

1. идентификационен код на юридическото лице, а за регистрирани в чужбина юридически лица – наименование на органа по регистрация и код от държавата по регистрация, или номер на делото, водено в регистриращия орган;

2. наименование и правна форма;

3. имена на законните представители или други лица, упълномощени да представляват организацията;

4. данни за контакт;

5. сфера на дейност/област на интерес;

6. проект на акт, по който се осъществява представителство на интереси;

7. брой служители или ангажирани в друга правна форма лица, извършващи представителство на интереси;

8. декларация дали представителството се осъществява срещу заплащане, или безплатно.“

3. Алинея 3 се изменя така:

„(3) Когато се осъществява представителство на интереси срещу заплащане, лицата по чл. 13, ал. 1 декларират данните по ал. 1, т. 1 и 2, съответно по ал. 2, т. 1 и 2 за лицето, по чието възлагане се извършва представителството.“

4. В ал. 5 накрая се добавя „с декларация по образец, определен в наредбата по чл. 19, ал. 3.“

15. В чл. 15 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 думите „без да подават заявление“ се заменят с „по електронен път, като регистрацията не подлежи на одобрение от служител на администрацията“.

2. В ал. 2 накрая се добавя „или по реда на чл. 24 от Закона за електронното управление“.

3. Алинея 3 се изменя така:

„(3) Лицето, извършващо вписването, се идентифицира по реда на чл. 5 от Закона за електронното управление.“

4. Създава се ал. 4:

„(4) Нередовни вписвания се заличават от служители, определени с наредбата по чл. 19, ал. 3, в едноседмичен срок от връчване на съобщение на заявилото вписване лице, с което му се дават указания да отстрани нередовностите.“

16. В чл. 16 се правят следните изменения и допълнения:

1. Досегашният текст става ал. 1.

2. Създава се ал. 2:

„(2) След заличаване от регистъра данните се съхраняват за срок от пет години.“

17. В чл. 17 ал. 2 се изменя така:

„(2) Юридическите лица и едноличните търговци, вписани в Регистъра, посочват в годишните си доклади за дейността сумата, изразходвана за представителство на интереси, а ако не са задължени да изготвят такива доклади – в отделна декларация, която се обявява в Търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел в сроковете, предвидени за подаване на докладите за дейността.“

18. В чл. 18 се правят следните допълнения:

1. В ал. 1 се създава т. 4:

„4. наименование на проект на акт.“

2. В ал. 3 се създава изречение второ: „Информацията от регистъра се публикува и актуализира и на Портала за отворени данни, поддържан от министъра на електронното управление, съгласно Закона за достъп до обществена информация.“

19. Член 20 се изменя така:

„Чл. 20. Регистърът е публичен, с изключение на информацията за ЕГН или ЛНЧ (дата на раждане) на чужденец и данните за контакт на лицата. Всеки има право на свободен и безплатен достъп до него посредством публичен интерфейс.“

20. Наименованието на глава четвърта се изменя така: „Отговорност. Административнонаказателни разпоредби“.

21. Създава се нов чл. 21:

„Чл. 21. Отговорността на лицата по чл. 4, ал. 3 и органите и лицата по чл. 5 се урежда според правилата, които се прилагат за правоотношенията, които възникват по повод на изпълнението на функциите им.“

22. Досегашният чл. 21 става чл. 22 и в него се правят следните изменения:

1. Създава се нова ал. 3:

„(3) Глоби в размерите по предходните алинеи се налагат и на лице, което:

1. невярно е декларирало обстоятелства по чл. 14, ал. 1, т. 7 и чл. 14, ал. 2, т. 8, или

2. не е декларирало в срок или е декларирало неверни данни за лицето, по чието възлагане се извършва представителството на интереси в случаите по чл. 14, ал. 3.“

2. Досегашната ал. 3 става ал. 4 и в нея думите „по ал. 1 и 2“ се заменят с „по ал. 1 - 3“.

23. Досегашният чл. 22 става чл. 23 и в него се правят следните изменения и допълнения:

1. Създава се нова ал. 1:

„(1) При констатирано нарушение по чл. 22 лицето по ал. 2 съставя протокол и издава предписание за отстраняване на нарушението.“

2. Досегашната ал. 1 става ал. 2 и се изменя така:

„(2) Ако нарушението не бъде отстранено в 14-дневен срок от връчване на предписанието по ал. 1, овластено от председателя на Сметната палата длъжностно лице издава акт за установяване на нарушението.“

3. Досегашната ал. 2 става ал. 3 и се изменя така:

„(3) Наказателно постановление се издава от председателя на Сметната палата.“

4. Досегашната ал. 3 и 4 стават съответно ал. 4 и 5.

24. В Преходните и заключителни разпоредби се правят следните изменения и допълнения:

1. В § 3 думите „със Сметната палата, издава наредбата по чл. 19, ал. 3“ се заменя със „с председателя на Сметната палата и министъра на електронното управление, издава наредбата по чл. 19, ал. 3“.

2. Създава се нов § 6:

„§ 6. В Закона за нормативните актове (обн., ДВ. бр. 27 от 1973 г.; изм., бр. 65 от 1995 г.; бр. 55 от 2003 г.; бр. 46 от 2007 г., и бр. 34 от 2016 г.) в чл. 26, ал. 5 се създава ново изречение второ: „Справката съдържа информация за декларираните от лицето, от което изхожда становището, данни дали то действа от свое име или защитава определена позиция от името на друго лице или група лица, датата, на която е постъпило становището.“, а досегашното изречение второ става изречение трето.

3. Досегашният § 6 става § 7 като в него думите „чл. 12 – 22“ се заменят с „чл. 12 – 23“.

4. Създава се § 8:

„§ 8. В Закона за администрацията (обн., ДВ, бр. 130 от 1998 г.; Решение № 2 на Конституционния съд от 1999 г. – бр. 8 от 1999 г.; изм., бр. 67 от 1999 г., бр. 64 и 81 от 2000 г., бр. 99 от 2001 г.; попр., бр. 101 от 2001 г.; изм., бр. 95 от 2003 г., бр. 19 от 2005 г., бр. 24, 30, 69 и 102 от 2006 г., бр. 46 и 78 от 2007 г., бр. 43 и 94 от 2008 г., бр. 35 и 42 от 2009 г., бр. 24 и 97 от 2010 г., бр. 69 от 2011 г., бр. 15 и 82 от 2012 г., бр. 15 и 17 от 2013 г., бр. 19 и 27 от 2014 г., бр. 60 и 96 от 2015 г., бр. 50, 57 и 98 от 2016 г., бр. 85 и 103 от 2017 г., бр. 7 от 2018 г., бр. 21 от 2020 г., бр. 53, 80, 84 и 88 от 2023 г., бр. 33 от 2024 г., бр. 81 от 2025 г. и бр. 16 от 2026 г.), в § 16 от преходните и заключителните разпоредби на Закона за изменение и допълнение на Закона за администрацията (обн., ДВ, бр. 15 от 2012 г.; изм., бр. 96 от 2015 г., бр. 57 и 98 от 2016 г., бр. 85 от 2017 г., бр. 80 от 2018 г. и бр. 88 от 2023 г. и бр. 33 от 2024 г.) се създава ал. 11:

„(11) Алинеи 1 и 2 не се прилагат при увеличаване на числеността на персонала на Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ към министъра на правосъдието, когато увеличаването е свързано с числеността на държавните служители, които пряко осъществяват дейности по изпълнение на наказанията или на мярката за неотклонение задържане под стража.“

МОТИВИ

Приетият на първо гласуване законопроект беше внесен в Народното събрание преди да е изтекъл срокът за обществени консултации, които приключиха на 2 март 2026 г. Постъпили са повече от 20 становища на различни организации, в много от които се съдържат уместни бележки и предложения. Такива са направени и по време на между ведомственото обсъждане. Настоящото предложение цели съобразяване с предложенията, доколкото това е възможно, без да се променя основният замисъл на проекта, одобрен от ОИСР и Европейската комисия.

Основните промени, които се предлага да бъдат направени са следните:

1) В чл. 3, ал. 1 относно обхвата на актовете, по отношение на които се оказва въздействие, основателна е бележката за т. 4: „други актове…“. Тази формулировка наистина би създала неяснота и несигурност, поради което се заменя с: „укази за обнародване или връщане за ново обсъждане на закони“. Основателна е и бележката, че не са включени правно обвързващи актове на Европейския съюз. Представителство на интереси пред българските власти може да се осъществява относно формиране на националната позиция по тези актове. В този смисъл се предлага нова точка в чл. 3, ал.1.

2) В чл. 3, ал. 2, т. 3 основателно се възразява, че формулировката се нуждае от уточняване, защото е възможно личният интерес на едно физическо лице да съвпада с интерес на юридическо лице, в което физическото лице участва или управлява. Затова бихме направили изключение от изключението, както следва: „физическо лице действащо в личното си качество и в личен интерес, освен когато интересът му съвпада с икономически интерес на юридическо лице, в което физическото лице участва или има управленски функции.“

3) Проектът не цели да създаде нов ред за публикуване на проекти за нормативни актове, както и да предвиди публикуване на актове, които до сега не са били оповестявани. Поради това се предлага нова редакция на чл. 7, с която да се предотвратят недоразумения и същевременно се избегне дублиране на уредбата, съдържаща се в Закона за нормативните актове.

4) Заличава се изискването, съдържащо се в чл. 10, ал. 3 становището по даден проект да бъде прието от членовете на съответната организация. То наистина създава прекомерна тежест, а в някои случаи е и неизпълнимо, тъй като организацията може да няма членове – напр. фондация.

5) Разширяват се изключенията от задължението за вписване в регистъра, изброени в чл. 13, ал. 3 относно адвокатите и бюджетно субсидираните организации, които осъществяват комуникация относно собствената си субсидия.

6) С оглед съобразяване с бележките относно създаваната допълнителна административна тежест за лицата, които ще трябва да се впишат в регистъра, се редуцира обемът на информация, която следва да се въвежда относно проектите, по които работи представителят на интереси. Само за тези представители на интереси, които декларират, че работят по възлагане срещу възнаграждение, се изисква да посочат име/фирма и идентификатор на възложителя.

7) Отчетена е бележката, че регистърът дава публичност на повече лични данни от необходимото – става дума за ЕГН или ЛНЧ на вписаните физически лица. Това е грешка, която се коригира чрез изменение в чл. 20, уточняващо, че тези данни не са обхванати от публичността на регистъра.

8) Като се отчита, че за първи път в нашето законодателство се въвежда уредба на лобизма, се предвижда, наред с 1-годишния гратисен период, през който няма да бъдат налагани санкции при констатирано нарушение, и отправяне на предписание за отстраняване на нарушението в 14-дневен срок, като едва след безрезултатното му изтичане се развива процедурата по Закона за административните нарушения и наказания.

9) Направени са редица корекции с редакционен и пояснителен характер.

Предложеният нов §8 в Преходните и заключителни разпоредби е свързан с обезпечаване на възложените със Закона за изпълнение на наказанията и задържането под стража функции на Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ към министъра на правосъдието. Във връзка с изпълнението на проект „Повишаване на капацитета на персонала, изграждане на пилотен затвор, свързан с учебен център и подобряване на рехабилитацията на лишените от свобода“ и постигане на заложените индикатори, относно създаването на работни позиции за пилотния затвор, преходното отделение (half way house) и учебен център в Програмното споразумение за финансиране на Програма „Правосъдие“, сключено на 23 май 2018 г. между Норвежкото министерство на външните работи и Националното координационно звено (дирекция „Централно координационно звено“ в администрацията на Министерския съвет) е заложен индикатор с наименование „Брой създадени нови работни позиции (разпределени по пол и възраст)“ с обща целева стойност 92 броя създадени работни позиции, разпределени по пол: 46 мъже и 46 жени.

Затворническите съоръжения (затвор и half way house) са изградени и се очаква да започнат да функционират. Същите следва да се ръководят и обслужват от персонал, чийто основни функции са свързани с изпълнението на наказанието „лишаване от свобода“, провеждане на рехабилитационни, социални дейности с функции по надзорно-охранителна дейност, които са от съществена важност за пълноценното третиране на лишените от свобода лица и ключови за успешното им социално включване в обществото след изтърпяването на наказанието.

С оглед изпълнението на заложения индикатор и обезпечаване нормалното функциониране на изградените съоръжения общия брой необходим персонал е 175 щ. бр. за новия затвор, учебен център и преходно отделение, от които 83 щ. бр. ще бъдат осигурени от преструктуриране на териториалните служби на ГДИН, а останалите следва да бъдат осигурени чрез увеличение на щата на ГДИН с 92 щ. бр.

ВНОСИТЕЛИ:

Георги Валентинов Георгиев

Денница Сачева